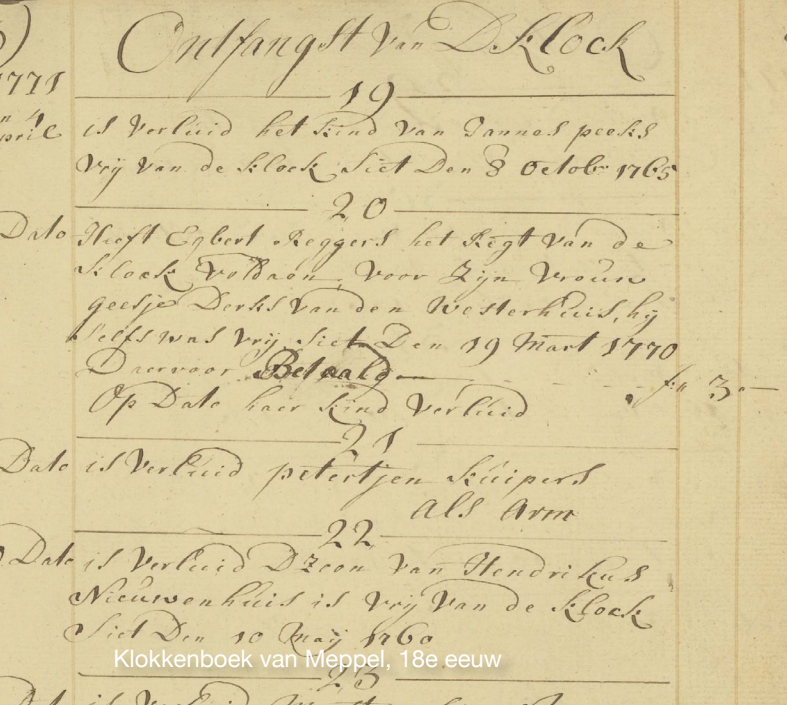

DRENTS ARCHIEF

2020

JAARBERICHT

Fotocollectie Willem de Vries

SPOTLIGHTS

FLEXIBEL EN CREATIEF

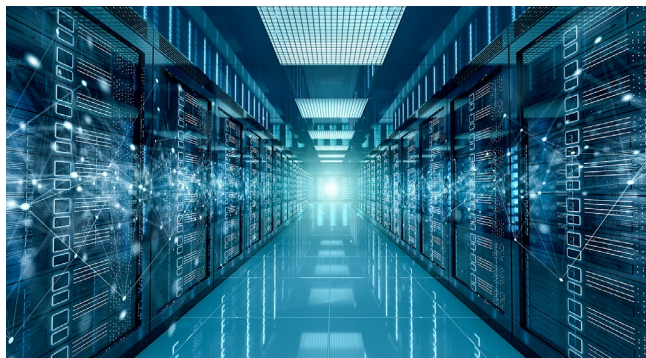
Onze taak om de schatten aan informatie die wij in onze depots bewaren voor een breed publiek toegankelijk te maken, werd dit jaar door de coronacrisis sterk beïnvloed. Fysiek bezoek is een groot deel van het jaar niet mogelijk geweest maar onze flexibele en creatieve collega's schakelden in no-time naar online aanwezigheid en zichtbaarheid. Diverse collecties, waaronder een omvangrijke historische atlas met honderden kaarten, zijn versneld online geplaatst. Onze social mediakanalen groeiden explosief in bereik én betrokkenheid en dankzij de chatmogelijkheid op de nieuwe website was dienstverlening op afstand nog steeds mogelijk.

KLOKKENBOEKEN EN ZWARTE LAKENS

Om onze bezoekers tijdens de lockdown extra mogelijkheden voor onderzoek te bieden, hebben we deze zomer een naamindex online gezet. Het gaat om namen van Drenten die staan ingeschreven in kerkelijke diaconieboeken en klokkenboeken uit de periode 1600-1811. De index is een aanzienlijke aanvulling op de begraafboeken die al langer online staan. Daarin staat lang niet iedereen vermeld. Het bijhouden ervan was namelijk in die tijd niet verplicht en veel predikanten vonden het een onnodig en tijdrovend klusje. De zogenaamde klokkenboeken en diaconieregisters onthullen niet alleen de namen van de overledenen, maar vertellen ook iets over familierelaties en de sociale status van een persoon.

ONLINE COMMUNITY

Door vanaf het begin van de crisis direct een nieuw social mediaplan uit te voeren, hebben we dagelijks verschillende collecties kunnen uitlichten. Vaste rubrieken waren onder andere de bijzondere collectie van fotograaf Willem de Vries uit Linde, Drentse foto's uit de Tweede Wereldoorlog, een rubriek met Verdwenen Drentse gebouwen en een serie zomer- en winterfilms. Met deze rubrieken bouwden we aan een online community van geïnteresseerden in de Drentse geschiedenis.

E-DEPOT

Voor de ontwikkeling van ons eigen e-depot hebben we in 2020 grote stappen gezet. Het e-depot team, voor een deel bestaande uit nieuw aangetrokken medewerkers, trof voorbereidingen voor pilots van gemeenten en provincie. De marktverkenning en het voorbereidend werk voor de aanbesteding van het aanschaffen van een e-depot systeem waren dit jaar in volle gang. Het Drents Archief profileert zich als adviseur en deskundige op het gebied van digitale archivering zodat digitale informatie in de toekomst beschikbaar is en blijft.

Verpleegsters van het Wilhelminaziekenhuis en Canadese soldaten dansen na de bevrijding op de Brink in Assen

NIEUWE PARELS

TOPSTUKKEN UIT DE KAARTENCOLLECTIE ONLINE

Euwenoude kaarten, vaak met de hand getekend, soms gedrukt en allemaal met een ander doel gemaakt. Het zijn topstukken uit de Topografisch Historische

Atlas van het Drents Archief. De collectie bevat kaarten van Drenthe, maar ook van andere provincies en (omliggende) landen. Ze dateren van de 17e tot en met de 20e eeuw. In 2020, middenin de lockdown, hebben we de collectie online gezet. Heerlijke historische kost waarvan iedereen thuis toch nog lekker kon smullen.

FOUR-FLAPS VOOR KWETSBARE GLASNEGATIEVEN

Fotomateriaal komt in allerlei vormen bij het Drents Archief binnen. Niet alleen foto's en ansichtkaarten, maar ook dia's, negatieven, glasnegatieven en soms zelfs foto's op metaal. Deze verschillende materiaalsoorten vragen allemaal om een eigen soort verpakkingsmateriaal. Glasnegatieven bijvoorbeeld zijn erg kwetsbaar. De emulsielaag op het glas is uiterst gevoelig voor krassen en andere beschadigingen. We verpakken ze daarom stuk voor stuk in een zogenaamde four-flap, een speciaal hoesje van een zachte papiersoort. Op de buitenkant van dit hoesje noteren we met potlood het unieke fotonummer.

Het verpakken van glasnegatieven

TWEEDE WERELDOORLOG

HET OORLOGSDAGBOEK VAN DRENTH

Wat zou je doen als je stad gebombardeerd wordt? Of als je broer onder schot wordt gehouden door een Duitser? Dit soort vragen staan centraal in het innovatieve, educatieve programma Het Oorlogsdagboek van Drenthe. Leerlingen kruipten in de huid van leeftijdsgenoten die de oorlog hebben meegemaakt. In september werd het lesprogramma gepresenteerd. Hierbij was een van de personages, Antje Buursma (93), aanwezig en vertelde haar oorlogsverhaal: *"Ineens was ik niet meer welkom bij vriendinnen omdat mijn vader NSB-er was. Maar ik wist niet eens wat de NSB was."* Het Oorlogsdagboek werd ontwikkeld door Studio Louter en maakt gebruik van de techniek augmented reality. Het wordt aangeboden in het Drents Archief, bij Onderduikersmuseum De Duikelaar in Nieuwlande en op verzoek op scholen.

PODCAST DE HILTE 11

"Ik zei: mien zoon dan? Nee, die gaat naar Vught." De podcast *De Hilte 11* gaat over een vader die zichzelf tijdens de Tweede Wereldoorlog wel kon redden, maar zijn zoon niet. En dat gegeven draagt hij de rest van zijn leven met

zich mee. Dankzij de interviews die het Drents Archief in de jaren 80 afnam met Geert Nijboer en zijn zoon Hendrik uit Gieterveen, hebben podcastmakers Hilde Boelema en Marjolein Knol een familieportret gemaakt. Vier generaties die spreken over de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, over onderduik, verraad en verlies. En over wat dat met hun levens heeft gedaan. De podcast is gemaakt in samenwerking met RTV Drenthe.

DE VROUWENMARS, VAN WESTERBORK NAAR GRIJPSKERK

In de Digilounge werd het aangrijpende verhaal van Corrie Polderman verteld naast haar opvallende overall. In april 1945 zat zij samen met een groep van 116 vrouwelijke politieke gevangenen in kamp Westerbork. Ze waren gearresteerd vanwege vermeende verzetsactiviteiten. Met de bevrijding in zicht, werden de vrouwen in overalls op een mars gestuurd. Het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG), Herinneringscentrum Kamp Westerbork en het Drents Archief grepen de herdenking en viering van 75 jaar vrijheid aan om dit bijzondere verhaal van de bevrijding te vertellen.

VERZET IN EEN MELKBUS

"Een unieke vondst en een historische sensatie." Nadat een verroeste melkbus met daarin een stapel halfvergaane delen van het bevolkingsregister van Diever uit 1942 door de vinder aan ons werd geschonken, is deze geconserveerd en tentoongesteld in de entree van het archiefgebouw. Het register was buitgemaakt op de Duitsers en door

het verzet begraven in de bossen bij onderduikershol de Wigwam in het Drents-Friese Wold. De melkbus was heel 2020 in een vitrine in de entree van het Drents Archief te zien. Ondanks alle beperkingen was het toch zichtbaar voor passanten.

NIET WEGGOOIEN! - DIGITALE EDITIE

Voor het eerst organiseerden we de landelijke actiedag *Niet Weggoaien! digitaal*. Experts van het Drents Archief en het Drents Museum zaten op vrijdag 1 mei klaar om de ingezonden stukken online te beoordelen. Ook gaven zij tips om de objecten te bewaren voor de toekomst. De animo was groot!

DE TWEDE WERELDOORLOG IN 50 FOTO'S

Vijftig weken lang deelden we elke week een indrukwekkende foto uit de Tweede Wereldoorlog uit Drenthe op onze social mediakanalen. De foto's zijn het resultaat van een maandenlange zoektocht naar bijzondere foto's uit de oorlogsjaren, waarbij we de hulp vroegen aan het publiek om - tot dan toe onbekende - beelden in te sturen. Dit maakte onderdeel uit van NIOD-project *De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's*.

FLITS-WERKBEZOEK STATENLEDEN

Op 12 februari gaven we de leden van Provinciale Staten een voorproefje van alle onderdelen van ons Tweede Wereldoorlog-project.

KORTJES

VERHUIZING

Een kleine 1400 archiefdozen vol negentiende-eeuwse akten van de Drentse notarissen verhuisden van ons depot in Assen naar het rijksdepot in Emmen. De akten zijn opnieuw verpakt in zuurvrije dozen, zodat ze de komende jaren in goede conditie bewaard blijven. De originele akten zijn niet meer nodig voor het doen van onderzoek, sinds de scans op onze website beschikbaar zijn.

NIEUWE WEBSITE

Het aantal bezoeken op drentsarchief.nl is met 21,4% gestegen ten opzichte van 2019. De introductie van de vernieuwde website op 2 juni zorgde voor structureel hogere bezoekerscijfers dan het jaar ervoor. De lancering van een aantal online collecties in de zomer leidde tot extra bezoek: een deel van de fotocollectie van Sake Elzinga, de Topografische Historische Atlas en de indexen op begraaf- en overlijdensgegevens zoals klokkenboeken en registers van het zwarte laken.

SAMENWERKING DAGBLAD VAN HET NOORDEN

In 2020 is de samenwerking tussen het Drents Archief en het Dagblad van het Noorden geïntensiveerd. Voor een nieuwe rubriek leverden we maar liefst twintig weken lang een *Drents Verdwenen Gebouw* inclusief historische onderbouwing. Onze oude dorpsfilms werden roulerend met de andere Noord-Nederlandse archieven op PodiumTV vertoond en ook zomer- en winterfilms werden een online succes. Zo had de aflevering *Sneeuw* uit de serie winterfilms een bereik van 142.000 views!

FAMILIEARCHIEF VAN VAN LIER

Een brief uit 1772 van Jan van Lier over het leveren van drie Drentse slangen, een boek over *'de beste soorten appelen en peeren'* uit 1790 en foto's van Assen en omgeving, genomen door fotopionier Geesina Lels-Carsten. Het is maar een kleine greep uit het archief van Huis Overcingel in Assen. Tijdens de *Dag van de Drentse Familiegeschiedenis* presenteerden we de archiefinventaris, samen met de schenkers van het archief: de familie Van Lier-Lels en Het Drentse Landschap. Die laatste organisatie verzorgde ook de goed bezochte rondleidingen over het familielandgoed Overcingel. Ruim driehonderd bezoekers volgden die dag een lezing, workshop of rondleiding.

AMBASSADEUR IN HUIS

Tijdens een fietstocht door onze provincie gaf Pete Hoekstra, ambassadeur van de Verenigde Staten in Nederland, te kennen dat zijn vrouw Drentse voorouders heeft. Wij zochten haar stamboom uit, en in september kwam het echtpaar langs om meer te horen over de Drentse roots van mevrouw Hoekstra en hoe haar voorouders in Amerika terecht kwamen.

PROJECTEN

BEELDMATERIAAL VAN KOLONIËN VAN WELDADIGHEID

De provincie brengt in beeld hoe het landschap van de Koloniën van Weldadigheid in de afgelopen 120 jaar is veranderd. Het Drents Archief gaat het beschikbare materiaal inventariseren. Dit is de eerste stap in een meerjarenproject om uiteindelijk te komen tot een databank met beeldmateriaal over de Koloniën van Weldadigheid.

VAN GOGH IN DRENTH

Op 11 september presenteerden het Drents Museum, Het Drentse Landschap en het Drents Archief in Zwelloo de publicatie *Van Gogh in Drenthe*. Exact 137 jaar eerder kwam Vincent van Gogh met de trein vanuit Den Haag aan op het station in Hoogeveen. Drie maanden verbleef de wereldberoemde kunstenaar in het najaar van 1883 in Drenthe. De publicatie is het resultaat van een wetenschappelijk inventarisatie-onderzoek dat experts van de drie Drentse organisaties gezamenlijk hebben verricht naar sporen die Van Gogh tijdens zijn verblijf heeft achtergelaten. Zie ook: vangoghindrenthe.nl

BEREIKT IN 2020

Erfgoededucatie	2.660 leerlingen
Digilounge en studiezaal	1.282 bezoekers
Publieksactiviteiten en evenementen	6 activiteiten met 577 deelnemers
Historisch vergaderen/historisch huwelijk	273 bezoekers
Groepsbezoek	19 groepen met 476 deelnemers
Totaal aantal bezoekers	5.268 bezoekers
Totaal aantal website bezoeken	909.890
Bereik social media	

In 2020 werden er mooie, innovatieve en bijzondere projecten gerealiseerd dankzij financiële bijdragen van:

- Provincie Drenthe
- Gemeente Assen
- Emmaplein Foundation
- Vfonds met middelen uit de Nationale Postcode Loterij, de Bankgiroloterij en de Nederlandse Loterij
- Rabofonds
- Fonds Cultuurparticipatie
- Mondriaanfonds
- Gemeente Hoogeveen
- Kattendijkse Drucker Stichting
- Gravin van Bijlandt stichting
- BSP fonds
- VSB fonds
- Prins Bernhard Cultuurfonds Drenthe
- Stichting Boek en Wurm

DRENTS
ARCHIEF

DRENTS ARCHIEF
Brink 4 | entree Museumlaantje
9401 HS Assen
Postbus 595, 9400 AN Assen
0592 313523
info@drentsarchief.nl
www.drentsarchief.nl

Vormgeving: Jolanda Schachtschabel - Buro1988